

Dyionisius de ruimte van de kerk binnenvragen

Wim Dekker besteedt het hele laatste hoofdstuk van zijn prachtige boek aan Stephan Sanders en noemt hem een 'hedendaagse Dionysius de Areopagiet'. Die typering is echt een mooie vondst die me bijblijft uit het boek. Het maakt van het hoofdstuk een prachtig slotakkoord van een uitdagend en creatief pleidooi om als christenen vrijmoedig uit de kerk te stappen en op de hedendaagse Areopagus eerlijke en authentieke gesprekken aan te gaan. Wim pleit er terecht voor om juist ook aandacht te besteden aan de cultuurdragers van onze tijd (en dus niet alleen aan de eenvoudigen en de armen). Hij ziet ook hoopvolle tekenen van hernieuwde interesse in het christelijk geloof, juist bij hen.

Ik ben heel blij dat hij dit zo in kaart heeft gebracht, maar wat mij betreft kan het pleidooi voor de focus op de cultuurdragers nog wel wat moediger en vrijmoediger. Ik illustreer dat graag met de ervaring die ik in Amsterdam opdeed met de Preek van de Leek, het door Abeltje Hoogenkamp in 2008 gestarte initiatief met die naam. Haar idee begon met een vraag: Wat zou er gebeuren als we opiniemakers -door haar de dominees van onze tijd genoemd - zouden uitnodigen in de ruimte van de kerkdienst? Wat gebeurt er, als je hen laat nadenken over een kerkdienst? Hen laat zingen, lezen, bidden, collecteren? Het interessante was dus, dat de vraag niet allereerst was: wat gebeurt er dan met de hoorder, maar wat gebeurt er met de preker? De kerk betreedt hier dus niet het territorium van Dionysius, nee, Dionysius wordt uitgenodigd in het territorium van de kerk.

In de tweede jaargang, in 2009, deed ook Stephan Sanders mee. Het was nog ruim voor hij ging proefgeloven en aan alles was te merken dat hij zich niet echt in de comfortzone bevond, daar in de Singelkerk. Zijn hoorders die avond ook niet trouwens, want Stefan behandelde op geheel eigen wijze het verhaal van Noach en de zondvloed. Het werd naar mijn weten een van de meest schurende

en shockerende preken uit de hele serie. Precies die avond waren er nogal wat oudere vrijwilligers uit de Jeruzalemkerk aanwezig en daar heb ik wel even nazorg aan moeten verlenen! ☺

Ik laat de details van de preek even voor wat ze zijn, u kunt ze nalezen op de website van de Preek van de Leek. Belangrijker is, dat Stefan in zijn preek door en door eerlijk in gesprek ging met ook de lastigste elementen van de tekst en zich echt persoonlijk tot de woorden probeerde te houden. Verbaasd, geïrriteerd, probeerend het te begrijpen. Hij was ook goudeerlijk over zijn eigen leven in relatie tot de tekst, wat niet minder heftige passages opleverde. Hij voelde zich daartoe uitgenodigd!

Na afloop hadden Gerdine en ik het voorrecht bij Stefan aan tafel te zitten tijdens een copieuze Italiaanse maaltijd. Het was een prachtig gesprek over het verschil tussen katholicisme en protestantisme, over mystiek en bevinding, over de waarde van preken en nog veel meer. Een gedenkwaardig gesprek.

Wat ik toen heb geleerd was dit: wat is het goed om niet alleen naar buiten te gaan om de opinie-makers te ontmoeten, maar om ze ook binnen te vragen in de ruimte van de kerk en dan ook echt ruimte voor ze te maken voor een eerlijk gesprek. Als we binnen onze eigen kerkruimte uit de comfortzone worden getrokken kunnen er nog weer andere bijzondere dingen gebeuren.

Ter voorbereiding op deze column mailde ik Stefan met de vraag wat de Preek van de Leek in zijn weg naar het christelijk geloof heeft betekend. Ik ben zo vrij je antwoord hier voor te lezen, Stefan, omdat het zo mooi is. *'Het is moeilijk te zeggen hoe zo'n zoek - en geloofstocht in elkaar steekt - in iedere geval was er bij mij geen BAM bekering, maar de P van de L heeft zeker een rol gespeeld; ik weet nog dat ik toen perse niet wilde 'bidden', enkel wilde preken (dat liet ik aan Arie Boomsma over), 'een lezing houden', maar al doende raakte ik wel degelijk geëmotioneerd door*

de kerkelijke omgeving, de eerbied die dat met zich mee brengt, en de liturgie. Het zou nog jaren duren voor ik me gelovig durfde noemen, maar zeker: daar is iets aangestoken, dat later voluit is gaan branden.'

Het nieuwe boek van Wim is een uitdagende en evenwichtige aanmoediging tot eerlijke en vrijmoedige gesprekken op de hedendaagse Areopagus. Ik heb echt genoten van de inzichten en uitzichten die dit boek biedt. Ik ben echt onder de indruk. In die lijn ben ik zo vrij te pleiten voor nog een stap verder: nodig de Areopagieten uit in de ruimte van kerk en máák ruimte voor ze. Want in die ruimte wordt het echt spannend en juist daardoor kunnen de meest onverwachte dingen gebeuren.

Ds. Bas van der Graaf,
Amsterdam